

Marta Dancingerová

Herecká sebereflexe při studiu a v praxi

Na práci Marty Dancingerové je sympatické, že umí přehledně a vcelku jednoduše vést sama sebe všemi roky studia a se značnou dávkou otevřenosti psát o tom, co ji potkalo. (Přiznám se, že si vždycky oddechnu, když dojdou k místu, kdy se student herectví přestane a bát a cítit se znesvobodněný – mám samozřejmě stále na paměti, na které straně v tomto mučícím procesu stojím já).

„Proč si připadám, že mám tak dlouhé ruce? Proč stojím tak, jak nikdy přirozeně nestojím? Určitě by mi to šlo lépe, kdyby se na mě všichni nedívali. Připadala jsem si jako malé dítě, co se učí chodit a nešlo mi na mysl, že moje tělo to všechno nedokáže pochopit a udělat rychleji, když jsem měla pocit, že mozek už to ví. Později jsem pochopila, že tyto otázky přicházejí stále v nových vlnách a znovu a znovu před každým dalším úkolem. Radost mi udělalo poznání, že se mění a vyvíjí a že snad některé z těch starých už nechávám za sebou.“

Oceňuji, že se Marta Dancingerová vrátila k tomu, proč se herectví chtěla věnovat a že si uvědomila skutečnost, že každý z adeptů herectví přichází do školy za poněkud jinou představou, jiným cílem. Jsem stejně jako diplomantka přesvědčená o tom, že právě ten skutečný původní důvod zájmu o herectví v mnohém ovlivňuje reakce a chování studentů především v počátcích jejich studia.

Diplomantka se ke své původní otázce: „Proč chci dělat divadlo?“ vrací a s odstupem o ní uvažuje: *„Nebo proč jsem tenkrát před několika lety tak usilovně chtěla. Co je ta touha ve mně. Já osobně teď o tom často přemýšlím a pozoruji na sobě, že už se samozřejmě tato touha úplně změnila. Divadlo už jsem měla možnost si trochu osahat a znám jeho kladné, ale i záporné stránky. Cítím, že k herectví přistupuji více jako k povolání. Divadlo se stalo něčím, co mě živí, dostávám za něj peníze a stávám se na hraní existenčně závislá. Přistupuji k němu tedy zodpovědněji, ale zároveň si chci dávat pozor, aby se pro mě nestalo jenom chozením do práce, aby to byla pořád radost. Aby tomu bylo takhle, je právě důležité*

nezapomínat na hereckou sebereflexi“.

Pokud si vzpomínám nejen na herecké úkoly Marty Dancingerové, ale i na klauzury pohybu, nedivím se, že považovala hru a radost ze hry za důležitý zdroj a oporu při vlastní práci. Jistě také našla mnoho užitečného v uvedené odborné literatuře, zvláště v knize Declana Donnellana Herec a jeho cíl, protože se, jak píše, sama potýkala s nejrůznějšími bloky a překážkami. Především v sobě. Na konci sebereflexe, kterou provedla psaním magisterské práce, staví vysoko především vlastní zkušenost. Herectví chápe jako nikdy nekončící cestu, jako hledání. Uměla dobře popsat, na co - s jistým překvapením- na této cestě narazila:

„Po vstupu do Disku jsem totiž na sobě zpozorovala ještě jeden aspekt, který jsem doposud necítila. Začala jsem se obávat soudu lidí. Najednou bylo té veřejnosti moc a já věděla, že stojím před drsnými kritiky. Cítila jsem, že výsledek už je více můj, že už není tolik zkorigovaný pedagogem a měla jsem z veřejného mínění obavu. Vedlo to většinou k tomu, že jsem začala příliš kriticky pohlížet na svůj výkon. Tím jsem se uzavírala jak před sebou, tak před divákem, do vnitřní strachové bubliny, která mě odtlačovala od řídicího cíle, zájmu. Bylo mně pak vždycky líto, že s tímto už přece pracovat umím a že jsem si zase kvůli strachu a přehnané sebekontrolě nechala protéct mezi prsty nějakou situaci“.

Marta Dancingerová vyjadřuje přesvědčení, že herectví se opírá o postoj, sebevědomí, zkušenosti a týmovost. Píše: *„To, co nás na dobrém herci baví je jeho osobností vklad. To, ojedinelé co do toho dokáže dát. To něco... Co nás nikdo nenaučí. To neviditelné. Pro mě osobně je tento magický vklad, který má každý jiný, ten hlavní důvod, proč bych chtěla tuto práci dělat. Jen pokud bych měla na základě své upřímné sebereflexe pocit, že můžu umění takto živě vytvářet“.*

Práci doporučuji k obhajobě.

Otázka: Píšete o průsečíku mezi hercem a režisérem, s akcentem na to, že se nemá jednat pouze o pole intelektuální. Můžete popsat, jaký by pro Vás byl ideální poměr práce na textu, počtu čtených zkoušek v poměru k práci v prostoru, kdy přicházejí ke slovu i jiné složky inscenace?

V Praze dne 15.9. 2016

Jaroslava Šiktancová